

8 november 2020
Arwa Mahdawi

Kamala Harris: de vrouw die nieuwe paden zal betreden

Het is niet gemakkelijk om de eerste te zijn, maar voor Kamala Harris is het een gewoonte geworden

De voormalige openbare aanklager en senator is de eerste vrouw die deze functie in het Witte Huis zal bekleden. Wat zegt haar leven tot nu toe over hoe ze die zal uitoefenen?

Kamala Harris heeft haar leven lang door glazen plafonds doorbroken en heeft 'primeurs' verzameld. Ze was de eerste vrouwelijke officier van justitie in San Francisco, de eerste vrouwelijke procureur-generaal van Californië, de eerste Indiaas-Amerikaanse in de Amerikaanse senaat, de eerste Indiaas-Amerikaanse kandidaat van een grote partij die zich kandidaat stelde voor het vicepresidentschap.

Binnenkort wordt ze de eerste vrouwelijke vicepresident. Als Joe Biden, zoals verwacht, maar één termijn dient, bestaat de kans dat ze in 2024 de eerste zwarte vrouwelijke president wordt.

Het probleem met uitdrukkingen als "eerste zwarte vrouwelijke president" is dat ze de Californische senator opsluiten in het soort hokjes dat ze altijd heeft geprobeerd te vermijden. "Toen ik mij voor het eerst kandidaat stelde, was dat een van de dingen waarmee ik worstelde. Door zo'n procedure word je gedwongen om jezelf te definiëren op zo'n manier dat je netjes past in het compartiment dat andere mensen hebben bedacht," vertelde ze de *Washington Post* vorig jaar. "Ik ben wie ik ben ... Misschien moet jij erachter zien te komen, maar ik vind het goed zo." Ze worstelt niet met haar identiteit - ze noemt zichzelf gewoon een 'trotse Amerikaan'.

Net als bij Barack Obama zijn er mensen die hebben getwijfeld aan Harris' 'Amerikaansheid'. De ochtend nadat Harris was genoemd als Bidens running mate, begonnen racistische 'birther'-complottheorieën [= *aanhangers van de theorie dat Barack Obama niet in de VS is geboren*] te circuleren - versterkt door Donald Trump. Newsweek publiceerde een ingezonden stuk waarin de vraag werd gesteld of Harris "grondwettelijk onverkiesbaar" was om president te worden omdat haar ouders, die elkaar leerden kennen op de universiteit van Berkeley, immigranten waren. Haar moeder, een borstkankeronderzoeker, werd geboren in India. Haar vader, een econoom, is zwart en werd geboren in Jamaica. Harris werd geboren in Oakland, Californië. Wat, voor alle duidelijkheid, betekent dat de 56-jarige wettelijk een "native American" [= In Amerika geboren Amerikaans staatsburger] is en dus in aanmerking komt om president te worden.

Pawan Dhingra, hoogleraar Amerikaanse studies aan Amherst College, merkt op dat Harris' "biraciale afkomst [= met ouders van verschillend ras] een geschiedenis van Aziatische Amerikanen vertegenwoordigt die vaak over het hoofd wordt gezien". Het heersende verhaal rond Aziatische Amerikanen, zegt Dhingra, heeft te maken met hun "vermogen om blankheid te benaderen met betrekking tot hun opleidingsniveau en inkomen". Die *modelminderheidsmythe* heeft Aziatische Amerikanen vaak tegenover zwarte Amerikanen geplaatst. Harris echter "biedt een ander weg om Aziatische Amerikanen te verstaan", meent Dhingra. Haar biografie is er een van interraciale solidariteit en activisme: Harris' progressieve ouders waren actief in de protesten van de jaren zestig en zeventig, en de senator heeft het er vaak over gehad dat ze van kindsbeen af is opgegroeid in het perspectief van de burgerrechtenbeweging. Ze is, merkt Dhingra op, "een krachtig symbool en een krachtige stem voor progressieve Aziatische Amerikanen".

Canada heeft ook aanspraak gemaakt op Harris: ze woonde tussen haar twaalfde en zeventiende jaar in Montreal omdat haar moeder daar een baan kreeg. (Harris' ouders scheidden toen ze zeven was, en haar moeder voedde de kinderen op.) Om te beginnen vond Harris het moeilijk om haar draai te vinden - niet in de laatste plaats omdat de eerste school waar ze naar toe ging Franstalig was. Haar standaardzinnetje was "Quoi? Quoi? Quoi?", Wat betekent "Wat? Wat? Wat?" maar voor Franstaligen klinkt het ook als gekwaak. 'Ik grapte altijd dat ik me een eend voelde', schreef ze in haar memoires.

Is Harris een carrièrejager of een activist? Is ze opportunistisch of progressief? Het zijn vragen waarover al jaren wordt gedebatteerd.

Al spoedig had Harris zich enthousiast geëngageerd in een meidendansgroep die *Midnight Magic* heette. En als ze niet aan het dansen was leidde ze demonstraties. Op 13-jarige leeftijd mobiliseerde ze de kinderen uit de buurt om te protesteren tegen het verbod om op het grasveld voor hun

flatgebouw te spelen. Het protest was een succes. Later, toen de Canadese versie van het universiteitsbal eraan kwam, maakte Harris deel uit van een groep die besloot dat je zonder date kon gaan, zodat mensen die niet mee uit gevraagd waren zich niet buitengesloten zouden voelen.

Na het afronden van de middelbare school in Canada, ging Harris naar Howard University, een historisch zwarte universiteit in Washington DC. Van daaruit ging ze naar de Hastings College of Law van de University of California. Over beide locaties merkt de Washington Post op: "Harris was meer carrièrejager dan activist, won felbegeerde stageplaatsen en trad toe tot academische verenigingen".

Kamala Harris (rechts) op een betoging tegen apartheid tijdens haar eerste jaar aan Howard University

Maar is Harris een carrièrejager of een activist? Is ze opportunistisch of progressief? Dit zijn vragen waarover al jaren wordt gedebatteerd.

"Kamala is een flik", een verwijzing naar Harris' staat van dienst als openbare aanklager, was een hype tijdens haar campagne: in een tijd waarin politiegeweld de aandacht heeft, is haar 13-jarige carrière in wetsuitvoering een twistpunt geweest. Tijdens haar termijn als officier van justitie in San Francisco pochte ze bijvoorbeeld over het verhogen van het totale veroordelingspercentage voor zware misdrijven van 52% in 2003 tot 67% in 2006, het hoogste in tien jaar. Haar strenge wetten tegen het spijbelen leidden ertoe dat ouders van veelspijbelende schoolkinderen naar de gevangenis gingen. Als procureur-generaal in Californië van 2011 tot 2017 pleitte haar kantoor tegen het vroegtijdig vrijlaten van niet-gewelddadige gedetineerden die daarvoor in aanmerking kwamen omdat "gevangenen dan een belangrijk arbeidspotentieel zouden verliezen". Na het neerschieten van Michael Brown in Ferguson, Missouri, weigerde ze oproepen van burgerrechtenorganisaties om een onderzoek te starten naar dodelijke schietpartijen door de politie in San Francisco. Sindsdien heeft ze zich wel uitgesproken tegen politiegeweld.

Harris' staat van dienst op het gebied van wetshandhaving heeft rechts er echter niet van weerhouden om haar een radicale socialist te noemen. In een interview met Fox Business noemde Trump haar "de meest liberale persoon in de Amerikaanse Senaat" ["liberal" heeft in de Verenigde Staten een zeer linkse connotatie en is in rechtse kringen een stevig scheldwoord!].

Zeggen dat Harris een of andere agenda heeft is misschien overdreven. Een van de belangrijkste punten van kritiek op haar was een gebrek aan consequentie. In 2004 zei ze bijvoorbeeld dat ze de mensen van San Francisco haar woord had gegeven dat ze tegen de doodstraf was. In 2014, toen een

federale rechter de doodstraf in Californië ongrondwettelijk had verklaard, ging Harris in beroep tegen die beslissing. Tijdens haar campagne kon ze blijkbaar niet beslissen of ze naar de gunst dong van links of naar die van gematigden. Ze steunde bijvoorbeeld het plan *Medicare For All* van Bernie Sanders, maar later zette ze een stap terug en introduceerde haar eigen, meer centristische zorgplan.

Mary Kay Henry, hoofd van de invloedrijke *Service Employees International Union*, is het niet eens met de kritiek dat Harris inconsequent is. Als procureur-generaal in Californië was Harris "consequent een voorvechter van wat werknemers eisten", zegt ze. "Ze stond aan de kant van veel van onze leden die tijdens de laatste financiële crisis te maken kregen met huisuitzettingen. Wetgeving waar zij achter stond hielp tienduizenden huisuitzettingen te voorkomen." Harris heeft ook wetsvoorstellen ingediend om huishoudpersoneel arbeidsrechten te geven en pleitte voor een minimumloon van \$ 15." Haar hele levenswerk is een strijd geweest om ervoor te zorgen dat Amerika een plek is waar vrijheid voor iedereen geldt, ongeacht geslacht, inkomen of ras", zegt Henry.

Kamala Harris op de Pride Parade in San Francisco in 2019

Harris' verleden laat dus een gemengd beeld zien. Wat met de toekomst? Zal Harris naar links buigen of stevig in het midden blijven? Opnieuw zal het beeld waarschijnlijk gemengd zijn. Ze staat bijvoorbeeld rechts van de Democratische partij als het over Israël gaat, maar links als het gaat om de klimaatcrisis. Harris steunt de *Green New Deal* en heeft gezworen vertragingstechnieken te bestrijden om die erdoor te krijgen. Ze heeft ook gezegd dat ze het ministerie van Justitie olie- en gasmaatschappijen ter verantwoording zou laten roepen. Het is ook waarschijnlijk dat Harris meer discussie over systemisch racisme zal stimuleren, maar het is niet duidelijk hoeveel ze zal doen om het daadwerkelijk te ontmantelen. Ze heeft bijvoorbeeld de aandacht gevestigd op het feit dat kleurlingen een onevenredig aandeel hebben in overlijdens ten gevolge van Covid-19 en ze heeft wetgeving aangekondigd ter bestrijding van vooringenomenheid en antiracisme bij werknemers die betrokken zijn bij acties tegen Covid-19. Hoewel dat belangrijk is, is training tegen vooringenomenheid een grotendeels symbolische reactie op een systemisch probleem. Ook is onduidelijk hoeveel ze het immigratiebeleid zal hervormen. Haar eerste prioriteit is het "terugdraaien van de anti-immigrantagenda van Trump" en ze zegt dat ze uitgebreider hervormingen steunt, maar dit moet nog worden uitgewerkt.

Immigratie is niet het enige deel van Trumps staat van dienst dat ze te lijf wil gaan. Harris heeft gezegd dat het ministerie van Justitie van haar administratie geen andere keus zou hebben "dan aanklacht in te dienen tegen Trump" wegens obstructie van het gerecht, omwille van zijn klaarblijkelijke samenzwering met Rusland, zoals uiteengezet in het Mueller-rapport. Dit zou de voormalige president erg nerveus moeten maken: Harris is een formidabele tegenstander en, zoals duidelijk blijkt uit haar kruisverhoor van Brett Kavanaugh in 2018, is ze niet bang om het op te nemen tegen machtige mannen.

Bij dit alles zal ze kunnen rekenen op de steun van haar familie. Haar echtgenoot, Douglas Emhoff, is een bedrijfsjurist die verlof nam om haar te steunen tijdens de campagne. Het paar ontmoette elkaar op een blind date en trouwde in 2014. Harris is 'beste vriendje' met Emhoffs ex-vrouw, die ook Harris' presidentiële kandidatuur steunde, en ze is close met zijn kinderen, die haar liefkozend 'Momala' noemen. "We maken wel eens grapjes dat ons moderne gezin bijna te functioneel is", schreef Harris in haar memoires.

Wat er ook gebeurt, Harris' vicepresidentschap zal geschiedenis schrijven. Ze wordt de eerste zwarte Amerikaan en de eerste Aziatische Amerikaan die het op een na hoogste ambt van het land bekleedt. Het is moeilijk te overschatten hoe indrukwekkend dat is na vier jaar Trump.

Bron: [The Guardian](#)

Vertaling: Rudi Draye

Overwinningstoespraak

[Bekijk de overwinningstoespraak van Kamala Harris](#)

"Congressman John Lewis wrote: democracy is not a state; it's an act. And what he meant is that American democracy is not guaranteed. It is only as strong as our willingness to fight for it. To guard it, and never take it for granted."